

PEST, JUNIUS 26.

26. szám.

I. FÉLÉV. 1863.

Megjelenik minden esütörtökön. Szerkesztő lakása (kegyesrendűek épülete 35. sz.) Ügynöki hivatal: (Lipótutca 8. sz.)

Evang. Ha a ti igazságotok nem lesz tökéletesebb. (Máté 5, 20—25.) 26. János és Pál. 27. László kir. 28. Vas. Leo pápa, Irén. 29. Péter és Pál. 30. Pál eml. Junius. 1. Theodorik. 2. Sarlós-bold.-asszony.

Előfizetés: helyben félévre 1 ft 31 kr egész évre 2 ft 62 kr; vidékre félévre 1 ft 66 kr, egész évre 3 ft 32 kr o. 6.

Az ember.

XI.

Készülj, öreg barátom, készülj! Az újabb nemzedéknek helyre van szüksége. Valószínűleg észrevetted már, hogy nélküled is fönáll a világ; miért foglalnád el hát másnak helyét? De talán zokon is esik, hogy a halálról beszélek előtted? Mert megesisik ám olykor, hogy egynémely halálra egészen megérett teremtmény fölkiált: csak még egy évet, uram, Istenem! csak még egy évet, s irigy szemmel tekint az életerős férfiúra, a virgoncz gyermekre, ki szöktében, derült jó kedvében nem ismeri a halál miatti aggodalmat. De én nem támadom meg az öregséget, ugyis kinos gyakran helyzete s megeshetnék, hogy oly öregget érdekelnék, a ki ifjuságától fogva keresztényileg élt és szelid, jámbor kedélyű. Oh, a viláért sem akarok az ilyennek fohászokat szívéből kisajtolni. sőt inkább könnyíteni akarok rajta s vigasztalására kívánok lenni.

Igenis, vigasztalására és enyhítésére kívánok az aggodalmakkal s gyakran betegségekkel járó öregségnek lenni; mert ki tudja, nem leendek-e én is öreg vagy beteg, a mikor aztán nekem is jól fog esni, ha a háziak gyöngéden fognak velem bánni. Előbb azonban azokkal akarok szót váltani, kiknek veled s testi bajaidal van dolgnuk.

Az első szó tehát azokat illeti, kiknek házainál valamely öreg van, atyafi-e vagy nem, az mindegy. De előbb halljuk a szent-írást, mely azt mondja: „Kelj föl az ősz haj előtt és tiszteletben tartsad az ősz!” Talán senki sincs házában, kivel oly megvetőleg bántál volna, mint épen az öreggel, a kit pedig az isteni parancs szerint, leginkább tartóztál volna becsülni. Azonban légy meggyőződve, hogy ez büntetlen nem marad. Midőn az Ur parancsol, akarata komoly, és ha évekig tartott is durvaságod s keményszivűség, látta ő azt s el nem felejtette. Meglehet, hogy csakhamar bűnhődöl miatta; gyermekeid nehéz aggodalmakat okoznak vagy másféle nyomor sulyosodik rád, vagy utólér a betegség, vagy boldogtalanul mulsz ki. Rád is

kerülhet a sor,— tiszteld hát az aggkort. Midőn a kormegviselte ember ágybafekvő lesz, köhécsel, nyöszörög, fohászodik s nyavalyája hosszasan tart, sokszor a pokol elküldi darázsait, hogy szurásaik által boszúságba hozzanak, hogy lelkedben ily gondolatokat ébreszsenek: Nem vagy-e oktalan, hogy ezt a vén csontházat tápláld? keljen föl s dolgozzék mint mások, mert nincs ő oly elesett állapotban; henyeség, röstség s képzelődés az egész; bár csak már ne lenne láb alatt. Ily módon szólítgat a gonosz lélek bensődben s ingerel a zugolódásra, a durva bánásmódra, a kemény beszédre, melyek a betegnek jobban fájnak, mint betegsége. Neked nincs igazad; én hát a beteg ügyvéde leszek. Mondd meg nekem, te kemény sziv, jó kedvű beteg-e a beteg, és öreg-e az öreg, vagy mivel ilyennek lennie kell? De hát ki kényszerítette erre? Nemde az ur Isten. Mikor tehát a beteg ellen zugolódol, maga az ur Isten ellen zugolódol. De jól vigyázz magadra, mert ő irgalmas és — igazságos. Irgalmas és könyörűlő levén, részvételt viseltetik a szegény beteg iránt, s épen azért juttatta őt házába, hogy tehetségedhez képest enyhítésére légy nyomoruságában. Ha azonban ép az ellenkezőt teszed; ha a beteggel észrevetted, hogy terhedre van, s ha éles beszédeid, szeretetlen bánásmódod által epét csöppögtetsz fájdalmai közé, hidd meg, nagyobb mértékkel téríti ezt vissza neked az Ur, s öregséged, végső betegséged, halálod s itéleted gyászos kimenetelek lehetnek. Gonddal s hűséggel, gyöngéden és szeretetteljesen bánj tehát a házában fekvő beteggel; mert a végítéletkor arra is lesz figyelem, mint bántál a betegekkel.

S mit mondjak neked, elaggott beteg barátom, mikor tulajdonkép nem is tudom, mi bajod, meddig tart; soká semmi esetre sem. Ha az uri renchez tartozol, testi rokonaid nagyon gyöngéden fognak veled bánni, nem fognak ők szólani a veszélyről, hogy szép csendesken, a nélkül, hogy tudnád, vagy magad észrevennéd, költözhesseél át a másvilágra. Ily formán fognak ők altatni s vigasztalni: „Az semmit sem tesz; majd jobban leszesz; csak hiven vedd be a gyógyyszert; hagyd

működni a tapaszt stb., orvosod értelmes, ügyes ember. Ne higgy e szószátyárságnak. Testalkotmányod kerekei megromlottak s rajtok többé segíteni nem lehet. Ne törődjél tehát sokat az egészség visszanyerésével, hanem inkább arra gondold, mint fogsz egynémelyeket elköltözésed előtt jóvá tenni, hogy holtod után nyugodt álmod alhassál. Lássunk e részben egyet-mást:

Vedd legelőször is vizsgálat alá vagyodat, ha nem ragadt-e ahhoz valami igazságtalan uton. A halál mögött szigorú vámőr áll; éles, átható szemekkel fűrkészi ki, ha nincsen-e öltönyödben, ingedtől kapczádig, csak egy igazságtalan szál is. S ha valamire talál, a tagadás nem fog használni semmit, mi iránt magad ki nem igazolható, nem portékádat, mert mindaz, a mi földi, itt marad, hanem lelkedet koboza s az, dugáruhoz hasonlóan letartóztatván, be nem bocsátatik mennyekbe. A visszatérítésnek többé helye nem lesz; sírodból sem üzenetet, sem levelet nem küldhetsz örökösiednek, kik vígan fogyasztják azt el, a mit te igazságtalanul kapartál össze. Légy tehát előrelátó, hozd rendbe vagyodat, nehogy később lelked vallja kárát.

Ne felejtse ki végrendeletéből testi-s vérrokonaidat, hogyha szegények; de felejtse ki őket, ha gazdagságuk miatt rosszak, s ne végezd be életedet azon balgatagsággal, hogy ily gazdag embereket még gazdagabbakká teszsz saját károdra s az ő romlásukra. Hány a ruhátlan gyermek, ki a szigorú téiben mezitlensége, lábbeli hiánya miatt iskolába nem járhat; hány jó elméjű ifju szeretné magát kiképezni, talán jóra való lelkipá-ztor is válhatnék belőle, ki sokakat kalauzolhatja az üdvösség útján, de nincs módja az iskolázásra, nem tennél-e hát jót, ha az ifjut az iskolázásban segélyeznéd? de mivel te őt segélyezni nem akarsz, talán barmot fog őrizni, vagy mint napszámos fogja mindhalálig kenyerét enni. — Van oly eset is, hogy derék fiatal pár kívánna házasságra lépni, de az erre szükséges költségeket nem bírják kiteremtteni, te pedig szükségökben segélyezhetnéd őket s áldást és örömet áraszthatnál. Hány eseléd kerül, talán nálad is, ki szívfájdalommal kezdi tapasztalni, hogy ereje hanyatlik s dologtehetetlené kezd válni; te pedig meghalsz, és semmire sem lesz többé szükséged s néhány nap múlva ítélőszék előtt állsz, nem fogsz-e tehát gyorsan, míg hatalmad van a pénz fölött irgalmasságot gyakorolni, hogy irgalmasságot nyerj? Légy okos; tégy, mielőtt a legfőbb Biró előtt állnál, jót néhány gyermekével itt e földön. Talán az ő mennyei atyjok, a te urad és birád tekintettel lesz e miatt rád, s nem bánik érdemlert szigorral veled — Talán szegény, disztelen templomotok? elfelejthetnéd-e e szent helyet, hol megkereszteltetted, annyi lelki vigasztalásban részesültél, s inkább azon vagyonos rokonaid s atyádfaira hagyod pénzedet, kik halálotat lesik? Ha igen, ám költözzél el, hisz eljutsz oda, a hová tartozol. De jegyezd meg magadnak, hogy az oly testvéri szeretet, mely a rokonok fölgazdagítására törekszik, embertársait pedig nyomorban hagyja, nem poklot elküldő ösvény. Ősöd, a dúsgazdag is így szerette rokonait, sőt még a pokolban is aggódott rólok, a nyomorult Lázárral pedig oly kevésbé törődött, vagy még kevesebbé mint vadászebeivel, mivelhogy rokonságá-

hoz nem tartozott. Tégy, a mint tetszik, a te dolgod, a te lelked ügye forog kérdésben.

Az ur Isten az öregek- s betegeknek végök előtt gondolkodási időt enged; ezen gondolkodási idő a sok álmatlan éj. Mikor az ember sötétben fekszik s mikor sem nem lát, sem nem hall a világból semmit, csak úgy, mintha már meghalt volna, körülbelül megpróbálja, milyen lesz állapota, midőn a lélek elvált a világtól; és sok oly mindenféle jut eszébe, mi nappal s az emberek társaságában a világért sem ötlenék elméjébe s a lélek sokkal jobban lát visszafelé s egyszersmind előre. És ha a jó irmagja nem veszett még ki végkép szivéből, a religio is visszaköveteli az elveszett tért; szemrehányások, szorongások, bánkódás, esdeklés s fohások vég előtt az Urral békét kötni, kiegyezkedni. Azért fektet le a nagy irgalmu Isten, ki a pislogó méceset nem akarja egyszerre kioltani, azért vesz körül az éj sötétével, azért hagy másokat körülöttem alunni, hogy ne háborgassanak, s elüzi szemeidből az álmod, hogy jól meggondolhasd azt, a mi nemsokára bekövetkezik; s hogyan fogsz megállani az ítélőszék előtt, és hogy, jobban elkészülvén, halálotkor valamiképp nagyon mélyen ne zuhanj alá a feneketlen mélységbe s el ne vessz. — Ah! magamnak is úgy elnehezedik szívem, ezeket irván, holott beteg sem vagyok, s mint mondják, éltém java korát élem. Térj bár Ist-nedhez, elaggott beteg teremtmény; szedd össze végső erődet, csak úgy, mintha házad égne fölöttem, hogy a büntől elszakadván, bánattal és szeretettel Istened karjai közé menekülhes.

Életem folyását nem ismerem, azt sem tudom, hogyan érzed magadat, midőn arra visszagondolsz; de annyit fölteszek rólad, hogy idején korán hivatssz magadhoz lelkiatyát és felfödözés előtté mindent, fiatal korodtól fogva, kikéred tanácsát, hogy miképpen hozhatod helyre mindazon botrányokat, gonosz beszédeket, csábításokat, súlyos mulasztásokat, melyekben részes vagy, a mi bizony nem könnyű dolog, hogy mindazon fájdalomokat, a halál félelmeit, homlokod hideg veritékét, látásod elsötétülését, mint ezerszer megérdemlert büntetést, mind az ideig szívesen eltűröd, a meddig Isten akarja, hogy nagy s hosszas előkészülettel veszed magadhoz a végső szentségeket — ha betegséged hosszas, többször is egyszerszél; hogy híven olvassz, vagy olvastatsz magadnak imádságos könyvek-ből, hogy látogatód, úgy házi népedet komolyan figyelmezteted, miképpen példát vegyenek rólad, hogy mi az ember s miú gondolkodjanak jó előre. Rémitő különösen az ember állapota akkor, midőn a halál angyalának szárnylebbenéseit érzi tagjain s önmaga előtt úgy tűnik föl, mint a föld kerekiségének legnagyobb bűnöse s magában érzi, hogy az ítélőszék előtt meg nem állhat, és a kétségbeeséshez hasonló borzadály fogja el csak úgy, mintha már el lenne ítelve — kárhozva. De hát, nincs már az ember számára ekkor semmiféle vigasztalás sem? Igenis van, és pedig, a boldogságos Szűz és a szentek szószólása, Krisztus szenvedései s érdemei által. De Krisztus szenvedéseinek, a szentek érdeme- s esedezésének részesévé nem lehetsz mindaddig, míg ellenkezésben vagy velök, és azt nem akarsz,

a mit az Isten akar. Mert épen az tetszett meg a meny-
nyei Atyának Krisztus szenvedésében, a szentek életé-
ben, hogy Krisztus s az ő szentei éltök, szenvedéseik-
s halálukban mást nem akartak, mint a mit Isten akart s
Isten akaratában felolvadtak, valamint a tömjénszem a
parazson. A jégtömegnek nem lehet része a napfény
melege jótékonyosságában, hanem ha előbb fölolvad s
megszűnik jég lenni, akkor azután egyesülhet a nap-
sugárral. Azonszerint, mikor az ember egészen Isten
akaratának engedte át magát, akkor nyerhet kegyel-
met az Üdvözítő és szentei érdeme s esedezése által.
Talán már sok ezerszer imádkoztad: „Asszonyunk szűz
Mária, Istennek szent anyja, imádd Istent miérettünk
bűnösökért most és halálunk óráján. Amen.“ (És én azt
hiszem, ha ezt valódi áhitattal tetted, egykor még ja-
vadra válhat.) Midőn halálod nagyföntosságu órája el-
érkezendik, ne képzeld, mintha valami lennél Isten előtt,
s mintha nagy reményeid lehetnének jó cselekedeteid
s erényes életed miatt, s mintha még Isten lenne adó-
sod, mivel mértéken túl tevél jót; mert ép annyit tenne
ez, mintha tengerbe esvén, korhadt szalmaszál után
kapdosnál, hogy azon magadat föntarthatd s menekül-
hess. Nyulj gerendához, a kereszt erős gerendájához, ha
nem akarsz elmerülni. Azaz: Üdvözítődnél keress men-
edéket és kegyelmet, és azért magadat megalázva, ese-
dezzél kegyelemért, a keresztben függő latorral kiált-
ván: „Uram, nem vagyok egyébre érdemes, mint arra,
hogy mint férget eltiporj, de lásd, Uram! én ember va-
gyok, Jézus érettem is emberré lett, ne fossz meg tehát
Jézusom érdemétől; és ő általa, és ő érette, és ő benne
bánj velem irgalmasságod szerint. De akaratod telje-
süljön. Fölajánlom magamat a mennyországgra, vagy a
tisztítóhelyre, vagy a pokolra, a hol inkább szolgálha-
tok szent neved dicsőségére.“ Így gondolkozzál; és
Isten engedjen s adjon boldog kimulást, azután örök
nyugodalmat, s az örök világozság fényeskedjék neked.

Az itt mondottak, a végóra közeledtével, vigasztá-
lásul azoknak szolgálóknak, kik egészséges napjaik-
ban jámborol s keresztényileg igyekeztek élni. A ki
azonban a legvégsőig, a religioval s erénnyel keveset
törődött, a sok kérés, feddés, intés ellenére sem hajolt,
hanem mindig bűnös életet folytatott, az, Istenbe és a
Krisztus érdemeibe nem bizakodhatik s annak én taná-
csot nem adhatok, hanem csak jövendőhetem: olyan
lesz halálod, milyen életed volt. Közönségesen teljese-
dik ez azoknál, kik kellő oktatás után sem akartak a
religióról hallani. Térj hát meg, míg idő van; később
valószínűleg már késő lesz!

* * * *

Szent Péter vértanu.

— Legenda. —

Hová sietsz, Üdvözítőm, ilyen sebes léptekkel?
— Mondá Péter mesterének, aggodalmas lélekkel.
Megyek, megyek, édes fiam, ismét fölfeszítettetni;
Igy talán a hitetlen nép jobban fog bennem binni.

Mig van bennem egy pár csepp vér,

Kész vagyok kiontani;

Mig munkámat be nem végzem,

Kész vagyok mindent tenni.

Álmélkodva áll meg Péter, mint a kőszirt s nem mozdul;
Mesterének e szavain álmélkodik és bámul.

Mert hisz — úgy mond — csak párnappja, hogy győzedel-
meskedtél,

A halál- és a sátánon diadalmakat nyertél.

De Üdvözítőnk ez alatt

Sebesen tova mene,

S közeledik a városhoz

Czélja betöltésére.

Ekkor vette észre Péter Üdvözítőnk czélzását,
Hogy ő Pétert intette meg e szavakkal és nem mást;
Utána ment a Mesternek, hogy magát fölajánlja,
És a került sulyos halált magára föl vállalja.

Most az apostol — most menekült

A terhes kereszt alól,

Melyet egykoron Mestere

Fölvállalt önmagától.

De nem — édes megváltó Mesterem, az ugy nem lehet,
Hogy Te ismét ontsd értünk a te szent véredet;
Én Péter vagyok, ki menekültem és visszatérek,
Érted halok, érted élek, érted mindent megteszek.

Mert látom, hogy te Mesterem

Kész vagy tünni érettem;

Én lennék hát a hálátlan,

Ki a halált most féljem?

S az Üdvözítőnk csodatevő szent malasztjától
Általhatott s lelkében már lángoló szent apostol
Önként és lelki nyugalommal ajánlá föl életét,
Mert bizton remélé már boldogságát és üdvét.

És azt, ki annak előtte

Borzasztón fél és retteg,

Mostan már mint békétüröt

Felfeszíti a tömeg.

L—y. F—cz.

Az örült.

(Népies beszély.)

V.

Szende család.

Másnap reggel nyakába keríté foltos bundáját
az öreg Szende. Nem csoda, vele öregedett meg, s el-
ballagott beszélni annak az asszonynak a fejével. Nem
duplázzuk a dolgot, hanem egyszerűn kimondjuk, hogy
biz a lakadalom megtörtént; s boldog házaspár lőn
István- és Marisból.

Igy találjuk őket, midőn hozzájuk beléptünk. Tör-
ténettünk idejében Szende István családja ő maga, neje
és egyetlen gyermekéből állott.

Szende István egyike vala azoknak, kik apai hi-
vatásukat helyesen felfogva, annak megfelelni töreke-
dett. Gyermekét helyes és czélirányos nevelés által
iparkodott életképessé tenni. A gyermeknek legelső
tápláléka levén az egészséges anyai tej, erre Szende
neje igen nagy gondot fordított. Ovakodott részegítő
szeszies italokkal élni, melyek keblében a haragot, boszu-
ságot vagy más szenvedélyt fölidézhetnének, mert ezek
által a női kebel fölháborodva, ez a csecsemő egészségére

káros következménnyel lehetne. Nagy gondot fordít az anya továbbá a tisztaságra, s nem engedé, hogy kisdede piszokban, mocskokban sorvadjon; de a mellett arra is ügyelt, nehogy a test elkényesztessék; mert az elkényesztetés részint a szellemi kifejlődést gátolja, részint a test erősödését, mert az elkényesztetett test melege, hideget a megszokott mértéken túl nem képes kiállani, pedig ki tudja, mily életkörülmények várnak egy, még ölben ülő vagy futkározó gyermekre.

Jól tudta Szende István, hogy csak egészséges, erős testben lakhatik ép elme, azért főgondot fordított legelőször is a test fejlődésére, tért engedve, sőt alkalmat nyújtva annak minél nagyobb mérvbeni izmosodása- és erősödésére, gondosan fölügyelvén minden akadály és veszély elhárítására. A gyermek játékait az atya mindig úgy választá meg, hogy azok erejéhez képest nehézséggel is járjanak, és higyjétek el, kedves szülék, a gyermek, minél nagyobb akadálylyal kelle neki megküzdnie, annál nagyobb örömmel tevő, s mily ön-elégülten mutatá föl a leküzdött nehézségeket. A helyesen megválasztott játékokra nyújtott alkalom által azt nyeré, hogy a gyermek erőssé, szilárdá lett, a levegő minden változásaihoz hozzá szokott, úgy a munkássághoz is, s ez által a hivalkodó henyeséget még csak névleg sem ismeré. De Szende István a testi nevelésre nagy, de a szellemi szépségre még nagyobb gondot fordított, s bár mindenben, e részben a legszebb egyetértés uralkodott az apa és anya között. Magok a szülék példányul szolgáltak gyermeköknek. Valamint a helyesen számító építész biztos alapra rakja építményét, úgy Szende István is biztos alapot keresett szellemi nevelési rendszerének s ezt a vallás erkölcsiségében föl is lelte. Igen, egy szép czélt tűzött ki magának a jó atya, t. i. gyermekéből vallásos keresztényt, becsületes embert s munkás, értelmes honpolgárt nevelni. De minthogy őt magát részint a mezei munka, részint egyéb foglalatosságai sokszor távol tarták családjától, helyét méltóan pótolá az édes anya. Hogy is ne, hiszen az első szót, melyet a kisdéd dadogni kezd, az édes anyai ajkáról tanulja. Alig tudá a kis Ferkó az „apa” „anya” szókat kidadogni, már a harmadik szó Jézus volt, mit megtanult. És így minél jobban haladt a gyermek az eszmélő öntudat lépcsőin, annál több ismeretre vezették őt szüléi. Ha olykor kis kezeit az apa nyaka köré fűzé s elmondá, hogy szereti, nem mulasztá el az atya figyelmeztetni, hogy még egy másik atya is van menynekben, kit még jobban kell szeretni s kit ugyan nem lehet látni, hanem a ki sokkal jobban szereti a jó gyermekeket mint a földi atyák.

„Lásd, édes gyermekem, mondá sokszor az atya, az mindnyájunk édes jó atyja, a ki mennyekben van, ő mindnyájunkra gondot visel s fölöttünk őrködik. Ő nagyon szereti a jó gyermekeket; azonban viszont megkívánja, hogy mi is szeressük őt, szeretni fogjuk pedig úgy, ha jók leszünk, ha szépen imádkozunk, ha minden emberrel jót teszünk; azért, édes gyermekem, soh'se feledd el, hogy Isten a jót szereti, a rosszat pedig gyűlöli.” Sokszor térdeire ülteté gyermekét s mesélt neki, de nem tündérekéről, nem boszorkányokról, nem is fajtalan meséket, hanem elmondott a gyermekvilágból meritett erkölcsi elbeszéléseket, melyekben mindenkor

kiemelé az erény jutalmát, a gonoszság bűnhődését. Hja! fogja mondani némely olvasó, ki érne rá mindig bábozni a gyermekkel? Erre azt felelem, hogy mindig megjön az alkalom erre, a nélkül, hogy egyéb foglalatosságainkat elmulasztanók. Aztán mindennél fontosabb legyen előtted, kedves szüle, gyermeked üdve s boldogsága. Vagy miért bizta Isten e nagy kincset gondviselésre? nem azért-e, hogy neki egykor kamatokkal visszaadd? Mit fogsz felelni a végnapon, midőn a nagy bíró mondani fogja: adj számot sáfárságodról? Vigyázz, nehogy úgy járj, mint az evangéliomi szolgálta, ki a véka alá rejté az ura adta girákat, hogy a számvétel napján a külső setétségre ne vetessél.

Szende István le nem tért a megkezdett pályáról, s boldogító örömmel tapasztalá, hogy gyermeke kebelében az elvetett jó mag, gyökeret verve, szépen fejlődik.

Lám, mily ellentéte Gergő nevelési rendszerének! A végzet úgy akará, hogy e két gyermek együtt haladjon azon pályát, bár két különböző irányban, melyet életnek nevezünk. (Folytatása következik)

Veszely László.

A 259-dik pápa.

(Vége.)

IX. Pius és az ügyvéd. 1858-ik évben meghallá ő szentsége, hogy egy beteg ügyvéd szorongatott helyzetben van, azonnal elküldé hozzá házi praelatusát egy levél kíséretében. A főpap nagynehezen bebocsátattott, és kézbesítette a levelet. Az ügyvéd föltörve az iratot, 300 romai tallér kíséretében ezeket olvasá: S ügyvédnek. IX. Pius pápa. Elképzeltető, mily bálát rebegett a halálhoz közel álló beteg. Valóban ő szentsége bőkezűsége kifogyhatlan.

IX. Pius „Crux de cruce!” Malachias irhoni püspök jóslói szellemtől áthatva több pápáról jövendölt néhány szót, életökre vonatkozót. IX. Pius, a mostani pápáról e szavakat: „Crux de cruce” „kereszt a keresztről.” És valóban ő benne teljesülve látjuk, hogy kormányzata valódi kereszt, megvetetés, szenvedés vala. Mert kinek támadtattak meg jobban ősjogai, mint az övéi? El kellett hagynia székvarosát, számkivetésben kénytelenítettett tengődni, és még most is számos elleni tapsolnak bajain. Ugyanazon nép, mely valaha „Hosanná”-val fogadta, „feszítsd meg”-et kiáltott. Sok könyvet hullatott már e jó atya e méltatlan bánás miatt. A kiket szabadon bocsátott, azok tették fogolylyá. Midőn a szenvedés minden nemét éreztették vele, utóbb sorsot vetettek ruháira, azaz: földi birókára. És kik teszik ezt? Saját háladatlan gyermekei. Valóban kereszt ő keresztről! Azonban nem esügged, hanem szikla-erős jellemmel tekint az égre, és imádkozik! Ez a leghatalmasabb fégyver!

IX. Pius és III. Napoleon császár. 1831 és 1832. években olasz földön titkos társaság alakult; mely föladatául tűzte ki a hívek kebelében a vallást, e legdrágább kincset megingatni, és az akkori pápának XVI. Gergelynek, úgy mint most Piusnak birtokait elfoglalni. Ezen lázadók közt volt Napoleon herceg is, a mostani francia császár, ki a lázadás elnyomtatása után titkon tévelygett és bujdosott, hogy az igazságos büntetést elkerülje. Miután sehoh sem látta magát biztonságban, egy jeles főpap oltalma alá sietett, kinek nemes szíve, áldott lelkülete, kitűnő emberszeretete ismeretes volt előtte. Olasz földön a templomok, püspöki paloták menhelyül szolgálnak és azon joggal vannak fölruházva, hogy az odamenekülteket nem lehet a törvényszék elé szólítani. Ezen főpap a spoletoi érsek volt, ki, miután a bujdosó hercegnek intő tanításokat adott, a pápához (XVI. Gergely) folyamodott, kitől nyert is amnestiát. És így a herceg életét s egész jövőjét ezen érseknek köszönheti. És ki volt ezen érsek? A mostani pápa, IX. Pius. És meg-

hálálta-e Napoleon ezen rendkívüli jótéteményt? Sokkal ismeretesebb előttünk e hála, mint hogy azt itt elősoroljuk. Szomorú dolog, midőn jó, rosszal fizetetik.

IX. Pius asztala. Ő szentsége mindjárt kormányának kezdetén egyszerűbb házat kezdett vezetni, szolgálóinak számát felére olvasztotta, a nagyszámu lovak felét eladatta. A házgondnoknak megparancsolta, hogy egyszerű ételeket készíttessen és e czélra naponként 3 legfőlebb 4 frankot tűzött ki; mert mint mondá: „Ő, Jézusnak szegény szolgálója, kevéssel is megelégszik. És a mit így saját szájától úgy szólván megvon, azt a szegények, ügyefogyottak fölségelésére fordítja. Egykor panaszkép jelent a házgondnok, hogy a pénztárban létezett 500 frankból semmi sincs, és így zavarban van az élelem miatt. A pápa nyugodtan felelé: „E pénzt kiosztottam a szerencsétlenek közt, a mi pedig az élelmet illeti, azon Isten, ki az égi madarakat táplálja, ró-lunk sem fog megfélekedezni.“ „Szép szavak — mondá a házgondnok — de azért nem vagyok még megnyugtatra. Nem tudom, mit teremtek elő. Mire a főpap nyugodtan s félig mosolyogva mondá: „Hisz ugyis péntek van, sajttal is beérjük.“ Boldog, a ki így használja az Istentől nyert gazdagságot!

IX. Pius és a francia követ. Midőn 1859-ik évi majus havában Grammont herczeg s francia követ a sz. atyának jelenté a közelgő zavarokat és egyttal biztosítá, hogy a francia sereg megvédelmezendő az örökvárosban, Pius pápa kezében véve egy feszületet így szól: „Ez az én biztosságom.“ Valóban nemes, a pápához illő reményszavak.

Mendlik Ágoston.

Főpásztori szózat az oltáregylet ügyében.

(Vége.)

Ezen Istenembernek az Oltári-szentségben imádására és szentegyházainak illőbb felszerelésére hivlak föl benneteket, Krisztusban kedves fiaim és leányaim! a Krisztus ellen intézett bántalmak s ama lélektrázó hitelenség ellenében, melyet életek rajzoltam s melynek daczára Krisztus Jézusban milliók és milliók hisznek, vele éreznek, vele gondolkodnak, s a népek, nemzetek, országok, birodalmak, az együgyűek s a legmagasb, leglángolóbb eszű férfiak keresztje alá borulnak, a hódítók leeresztik zászlóikat előtte, a bölesek bámulva, megsemmisülve néznek föl isteni magasságába, mert a hatalmakat földre tiporta, a tudományt megszegényitette. Daczára a hitelenségnek, Krisztus Jézus oltáraihoz millió és millió imádó jó el naponkint, porba borulnak trónja lábánál s kimondhatatlan égő szerelennel csókolják meg szentélye porait. Daczára a hitelenségnek, Krisztus Jézus nyomait az emberiség nagyobb része követi, imádja őt, oly nagyszerű imádással, mely folyton tart s melyhez hasonló a teremtéstől idáig ninesen a földön. Daczára a hitelenségnek, mely vakmerő kezekkel próbálkozott letaszítani őt oltáraitól, elérhetetlen isteni fönségben áll a világ fölött, mely kimerült dicsőségének, istenségének hirdetésében.

Lépjünk mi, mint új kar, az ő szentélyébe, hirdessük dicsőségét, kérjük nagyszerű küzdelmeinkre mennyei kegyelmét, engeszteljék meg a bántalmakért folytonos imádásunkkal, ékesítsék föl az Isten házat szeretetadományainkkal. Lépjünk mi, mint új kar, az ő szentélyébe szervezendő oltáregyletünkkel; bizonyosak lehetünk benne, hogy azon csekély áldozat, melyet imákban és szeretetadományokban nyújtunk a Legfőlségesebb elé, áldásteljes eredményeket fog fölmutatni s mig egy részről ek-kép a hitéletet tápláljuk, másrésztől nagyszerű bucsuengedményben részesülhetünk. Különbben az alakítandó társulat czéljának, szervezetének bővebb átérthetése végett a társulat alapszabályainak néhány példányát ide mellékelve megküldöm azon utasítással, hogy tisztelendő papságom e példányokat a legelsőben tagokul jelentkezőknek adja át s minden egyes plebános a tagokul jelentkezetteknek számáról, nevérol, az imádásnak fölök választott napjáról s órájáról hivatalomat minél előbb értesítse s akkor majd azon tagok számára is, kiknek az alapszabályi könyvecskek jelenleg küldött példányaiból nem jutott, szinte fog egy-egy példány küldetni.

E fölhívást a tagok jelentkezése végett különösen azon oknál fogva teszem most, mert csak most legközelebb mult el

nagy-bőjt, azon időszak, melynek folytán az anyaszentegyház erkölcsi tanításában a test sanyargatásán kívül az imádság és alalmaznáklodás gyakorlására százsorosan buzdított benneteket, minél fogva erősen hiszem, hogy ez idő alatt Krisztus Jézus kinszenvedéseit átgondolva, azok fölött töredelemmel, ösz-szeszuzott bűnbánó lélekkel elmélkedve, sokkal hajlandóbbak, készebbek vagytok imádsággal ajkatokon, szeretetadomány-nyal kezetekben, könyekkel szemetekben jelenni meg az Isten házában s kérni bocsánatát a bántalmakért, melyekkel illetté-tek, erőt az üdv elleneivel és akadályaiaval való küzdelmekre; annál inkább hiszem ezt, mert az anyaszentegyház szivrázó szertartásaiban elétek adta, s ennél fogva élénken van még emlékezetetekben, hogy tizenhöz év század előtt ép ez idő-tájban isteni Üdvözítőnk az Oltári-szentségben magát a vilá-gnak átadta, az új szövetség isteni áldozatát megalapította s véghetetlen szeretetét az emberiségnek örökségül hagyta; hi-szem, sokkal nagyobb lelkesedéssel karoljátok föl az ajánlot-tan oltáregylet ügyét ezen időszak után, melyben, fölteszem, komolyan s könyvek közt elmélkedtetek a fölött, hogy Krisztus, kinek nagyobb dicsőítésére ez egylet alapittatik, a mi bűneink-ért vért izzadott, a nép vad larmája közt az utcán hurezaltot-tott; hogy Péter megtagadta, a főpap szolgálója arczul csapta őt s a poroszlók gunyt üttek belőle; hogy megostorozták, tövi-sekkel megkoronázták, keresztre feszítették őt s ott meghalt az emberiségért. Illő, hogy ép az ezek fölött tartott elmélkedések után lépjetek azon egyletbe, mely földatául tüzte az ellene akkor s most intézett bántalmakért engesztelő könyveket, bűn-bánó szívet vinni szentélyeibe, hol ő az Oltári-szentségben el-válthatatlan barátunk, atyánk, tanítónk, vigasztalónk lön; hogy a nagy-bőjtben megünnepelt világmegváltói események szemlé-letétől lelkesedéssel lángoljon föl szívetek buzgóbb, kitartóbb imádására, ki Istennek bizonyította be magát csodaival, for-róbb szeretetére, ki életét adta értetek, szentegyházainak illő föllekesítésére, ki a bűn szennyéből az ártatlanság hófehér ruhá-jába öltöztette lelketekeket, megmosván azt saját véreben, ki, ámbár tekintete előtt az ég erői megrendülnek, a szerafók szár-nyokkal takarják el arczukat s a nap és csillag elsötétülnek, magát megalázva az Oltári-szentség titkában a kenyér és bor színe alatt segítségünkre, gyámolításunkra folytonosan köztünk lakozik s beteg lelkünk táplálására odaadja magát égből szét-lott manna gyanánt, mely minden iz gyönyörét magában fog-lalja; mert hivebb kinyomatot, életet ezen tartozó imádásnak, szeretetnek és hálának nem adhattok, mint ha az oltáregyletbe léptek, melyben, mint az anyagi karban, színet nélkül zeng az ő dicsérete, egyik szív másiknak adván át forró imáját. A sikernek annál több reményével intézem hozzátok főpásztori szavamat, mert Annak imádására hivlak föl benneteket, ki az ördög hatalmát megtörte halálával, a halált meggyőzte föltá-madásával s mikép a husvéti szent ünnepek alatt jelképezve láttátok, mint győző Isten a halhatatlan győzelem zászlajával áll a világ fölött, ki a hit, remény és szeretet fegyverével még eddig mindig diadalról diadalra vitte anyaszentegyházát; ki előtt a hitelenség hada is egyszerű imáitokra vagy mint ár-nyék fog eltűnni családi boldogságtok küszöbéről vagy az ő ol-tárai követén fogja elsírni a megbánt tévedés könyveit s a ti, az anyagi karokból visszazengő imáitok, miket ez egyletben az Oltári-szentség előtt elmondatok, fognak kegyelemképen a győzött megtértek fölött lebegni.

Lelkesítsen benneteket az egyletbe lépésre a szentek pél-dája, kik napokat, heteket töltöttek az Oltári-szentség imáda-sában s ott merítették azon bámulatos lelki erőt, mely őket a test, világ és ördög ellen vitt harcokban győzelemre segitette; lelkesüljete őseitek példájára, kik esata előtt az Ur sz. testét magokhoz vették; buzduljatok a vértanuk példájára, kik vér-ököt öntötték Krisztus oltárai elé szőnyegül; emelkedjék lelke-tek a gondolatra, hogy az anyaszentegyház szellemi kincstárát imáitokkal szaporitjátok; gondoljatok arra, hogy sok ember van, ki csak káromlásaiban említi Isten nevét, hogy sok hal-dokló van, ki mellett halála óráján ninesen imádkozó; lelkesít-sen benneteket előérezete az örömmek, mely, midőn Isten színe előtt lelketek egykor megjelen, fölmagasztal, ha látandjátok, hogy az egyháznak a hitelenség fölött kivivandó diadalmait részben a ti az Oltári-szentség előtt elmondott imáitok eszköz-

lék; lelkesüljetez arra, hogy részesei lesztez azon lelki hazszonnak, mely az egész egylet imáiból és szent miseáldozataiból viszonyosan minden tagra háramlik életében és halála után; tartásatök dicsőségeteknek, hogy adományaitök ott ragyoghatnak a mindenható világmegváltó Isten szentélyeiben, hogy ekkép az adományaitökön szerzett tárgyakkal a lanyhábbak buzgóságát nevelhetitek; kövessétek azon sokszor fejedelmi hölgyeket, kik himzeteikkel ékesíték föl az Ur oltárait; szolgáljon ösztönül a választott nép tette, mely a szövetség hajlékának, az új szövetségi szentegyházak ezen előképének fölékesítésére minden drágaságát, ékszerét följajánlotta; lelkesitsen benneteket az ajtatos asszonyok szelleme, kik drága keneteket vittek az Ur koporsójához; jussön eszettekbe, hogy, ha hitelenek hányják, vetik magokat mindamellett remegő szívök romlottságában, szászorta nagyobb s csak az a valódi diekedelmi nektek, ha Isten dicsőségét zengitek; emlékezzetek a hitterjesztöröl, kik a lelki vakság s hitelenség ellen küzdve, életveszélylyel viszik egyik sarktól másiktól a kath. tant, melynek áldásait ti már nyugton élvezitek s küzdjetez itthon imáitökkel a hitelenség s Krisztus bántalmazói ellen. Meglátjátök, hogy, így eszelekedvén, e nagyszerű hittel lépvén a hitelenek ellenében, az a győzhetetlen Krisztus, a szívek királya, az örökkévalóság ura, kinek sz. lelkével mindenkor leküzdte még az egyház ellenségeit, újával int s megrendülnek a hitelenség alapjai s boldogabb, hívőbb kort láttök talán már ti is, de lát viszonyosan a késő nemzedék, mely áldással emlékezik egykor őseiről. E jobb kor reményében, az Isten szent lelkét esdve le szívetekbe, püspöki s atyai szeretetem teljéből megáldlak mindnyájatököt az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Katholikus hitelet.

Györ, jun. 16. T. szerkesztör ur! Azön figyelem és méltánylat, melylyel nagybecsű lapja az ifjú erök, jelesen papnöveldek egyházirodalmi müködéseit kísérni szokta, bátorita engem is a györi nagyobb papnövelde Szent-Imre-Egyletének f. hó 14-én tartott zárgyűlését, habár csak igen gyöngye vázlatban is, közleni. Mintán az elnök, Dominkovics Sándor, esinös megnyitö beszédeében a szép számu vendégkoszort értesítö, miszerint az egylet Hahn-Hahn Ida grófnöknek „Doralice“ című regényét a jövö tanév elején már sajtó alá bocsátja, s újabb munkálata tárgyaul szintén a gyémántollu grófnöknek egyik (ha jól vagyök értesítölve „A növérek“ című) regényét választandja, hogy az ily regények a rosakat ellensúlyozzák, Kutorovác Ernö olvasá föl nem kis szorgalommal kidölgözött jeles értekezését, melyben a protestantismus egységhiányát törekedött kimutatni. Erre szavalat következett, Kölesey Paracneséből, Tieh y János által előadva. Ezután Kreskay Antal szögön következetességgel fejtegette e tételt: „Az egyházon kívül nincs üdvösség.“ Ezen értekezés után Kemenes velökig ható „Egy szó a magyar néphez“ költeményét szavalá Malonay Mihály. A zárszó után az egészet szép négyes dal fejezte be, mely közben is többször fölvidita bennünket.— Mígös püspök-atyánk holnap indul el Trientbe, az ott tartott zsinat befejezésének (1563.) háromszázados ünnepélyére. Ö méltóságával ngos Szerdahely Antal kanonok és apát s ft. Ballay Nándor szentszéki ülnök ur fognak utazni.

Csongrád, június 5. Városunk majdnem 20,000 lelket számláló kath. lakosai köztök sokan nagy számmal összegyülekezve, a vigaszlat Szentlélek eljövételét megelőző szombaton, Kiskun-Félegyházához tartozó Ferencszállása nevű pusztában levő Szentkuthoz, istenes énekeket és imákat zengedezve a Magasságbelihez, elzarándokoltak, onnan harmadnapra térvén vissza, összerakott filléreiből a mai szon nyolcz óraker a tisztítötüzben levő lelkekért szent misét szolgáltattak. Majus 24-kén pedig, mint Szentháromság vasárnapján, az ugy nevezett **haleszi** szölökben levő sz. Orbán-szoborhoz a lehető legnagyobb számmal a szokott mód szerint kimentünk, a hol nt. Matéjk a Lajos segédlelkész ur szent beszédet s délesti isteni-tiszteletet tartott a szabadban.— A belvárosi templom, melynek teteje hozszu éveek során át megrongáltatott, a város mint kegyur költségen új faszindellel különösen ennek déli oldala egészen megújított;

az éjszaki oldal pedig ezelőtt pár évvel javítottatott ki, s így az egyház most egész más alakot mutat. Nem hagyhatom említés nélkül azt, miszerint e város buzgó népe filléreit összerakván, az idő viszontagsága által megrongált sz. Rökus- és sz. Rozália-szobrokat kitisztítottatta, melyek így egészen új alakot nyerve, ismét előbbi helyökre a templomtorony mellett kétfélöl, a homlokzaton vasakkal erősen lefoglalva, mint két védangyal ékeskednek. A templom előtt pedig a Megváltó keresztje és a boldogs. Szűz szobra díszlik.— Az oltáregylet, mely a legméltóságsabb és legfölségsőbb Oltári-szentségben elrejtett Isten ember imadására plebániánk buzgó segédlelkészö nt. Korber Antal ur lelkes kétszeri fölszölítésére jelenleg 170 tagot számlál, f. h. 4-kén nyolcz óraker szent mise és egyházi beszéd által megnyittatott. Szívbeli örömét fejezé ki szönok ur, ainként fölszölítésa nem hangzott el, mint a pusztában kiáltö szava, hanem mint az elvetett evangeliomi mag, termékeny földre találván, az igaz hívök szívében megfogamzött. Szent mise alatt férfiak és nők tisztességsen öltözve égögyertyákkal szolgálták és az ur Jézus szent testében is számosan részesültek. Az össeirt oltáregyleti tagok példáját követve, számosan iratják be magokat, s így az oltáregylet már zsenge korában is szép virágzásnak örvend, s remény van, hogy a kívánt 220 tag minélhamarább teljes lesz. — Urnapján 10 óraker megkezdettvén a szent mise, a szent menet alatt minden sátornál az iparos segédök Söhlly Antal főenekléz ur által betanított, az ünnep méltósághoz illö éneket szívemelő hangon négyesben énekeltek. Az ünnepélyes körmenet a legfényesebb pompával a buzgó hívek nagy sokasága, harangök zúgása és mozsár-ágyuk üdvlövése közt ment végbe. A délesti isteni-tisztelet után pedig szintén harangök zúgása köztök, ernyedetlen hitbuzgalmu lelkipásztorunk számos híveit díszes menetben, a Mindenszentez litániáját énekelve, a temetőben levő kalvária-kápolnába vezette, hol a mostan uralködö nagy szelek és szárazság által ránk következő éhhalál eltávolításáért, a megbántott Isten esöért buzgön imádtá. — A sz. Lászlöröl nevezett társulat is a legszebb virágzásnak örvend. — Engedje az egek Ura, hogy a hitelet édes magyar hazánkban mindenhol a legnagyobb fényben tündököljék.

Szapannos János, altanító.

Felsöszentgyörgy (Jászság), majus 26. Lelkipásztorom utján én a „Kath. Néplap“nak nem csak folytonos olvasója, de az olvasottak valódi tisztelője vagyök. Itt találkozom a kath. hitelet nyomán ama darabokkal, mik keblemnek valódi élvezetet nyujtanak. Szabadjon nekem is néhány sort közölni. Közel egy éve, hogy szegény kis egyházunkat a rabló kezök földülták, fájdalom! még szentünk szentélye sem lön megkímélve, mert a nagybecsű érzelemmel maga az imádatö titök is áldozatul esett. A veszteség fölötti közös fájdalmat festeni képes nem vagyök, de elmondani akarom a hálát ugy a helybeli nemes tanács- és egyeseknek adományozásáért, mint az e czélra alakult pesti oltáregyletnek, mely a veszteség arányához mért szívélyes segélylyel könyeinket letörülni azonnal sietett. Köszönet a jötökony egyletnek addig is, míg hálás tiszteletinket méltöképen lerovhatjuk. A szeretet titben nyilvánul. Anyagi veszteségünk idáig dusan lön kárpótolva, s mihez alkotmányos volt bíránk tek. Turóczy József legkevesebb sajnálta filléreit, a helység kellö közepén a Szentháromságnak, nem különben a falu elején levö nep. sz. János szobrait tulajdon költségen kijavittatván és gazdagon megaranyoztatván. Köszönet szives buzgalmaért! Egy újabb segélyért is mondunk köszönetet községi bíránk tek. Hidassy Albert urnak és Csorba Ilona kedves nejeinek, kiknek jötökonyaságából egy 22 mázsát meghaladó öntött vaskeresztet voltunk szerenésékek kapni, mely ünnepélyesen fölszenteltetett. A fölszentelési szertartást főpásztori meghagyás következtében ft. Bakos Antal árokszállási plebános mint kerületi esperes ur végezte. Nt. Dányi István segédlelkész ur szönoklata ezen igék fölött: „Távol legyen nekem másban mint az én Jézusom keresztjében diekednem“, vesénket ugy átjárta, hogy mind kedvetlen, mind kedvezö esetben szivünk egyedül vágya csak is az ur Jézus áldott keresztje maradá. Szönok ur ünnepélyesen köszönetet mondott a jötököknek; szavait ismétellem én is, azt mondván: adj, Isten, több ily bírákat a hazának. A magasztos ünnepélyt ngos és ft. Farkas Péter prépost jászberényi plebános ur sz. miseáldozata fejezte be,

mely az ünnepélyes körmenet végeztével a nagy sokaság lelki épülésére bemutatott.

Bat a Boldizsár, földműves.

Nagy-Bánya, jun. 8. Nincs szivrehatóbb és gyönyörködtetőbb tapasztalás a lelkipásztori életben, mint midőn a buzgó lelkészről és szeretett híveiről bizton elmondhatjuk: ismeri ő juhait és az ő juhait ismerik őt és atyai szavát hallják, s azt mindenkor teljesíteni is készek. A lelkész és hívei közt ily főnálló édes viszonyok csalhatatlan jelét látjuk városunkban, melynek fáradszórólans törekvését lelkésze ft. S. J. prépost ur ő nsga, ki a zoltárosnak eme istenes érzelmeitől: „Uram, szerettem házadnak ékességét“ áthatva fölszólítá kedves híveit, hogy a Szentháromságot ábrázoló annyira elavult föltárkép helyébe egy újnak föllállítására adnak össze filléreiket, hogy templomuk az Urnak méltó háza s dicsőségének méltó lakhelye legyen. Az elvetett mag nem esett az út mellé; az egyes jötevők örömmel hozák adományait; hiszen a jó akaratot meg szokta áldani az Isten és megszorítja kegyelméből a filléret, melyek dicsőségére áldoztatnak. Jól tudjuk ugyan, hogy minden jó tett önmagának jutalom s így emberi magasztalásra nem szorul; jól tudjuk azt is, hogy az erény önmagát hirdeti; mindazonáltal lehetetlen hallgatással mellőznöm annak nevét, ki a jötevők sorában példás kivétel gyanánt áll szemünk előtt s kinél a legjobb akarat a legszebb tényekben nyilatkozik, értem özv. Mezeyné ő nsgát, ki a föltárképre 100 frotot és egy pár oltárvánkosra 60 frotot ajándékozni szives vala, ezenkívül a szószéket értékes bársonyterítővel földiszécsitette. Isten áldja meg őt érette a többi jötevővel egyetemben! Az említett föltárképnek elkészítésével műveiről ismeretes hazánkfia, Mezey József bizatott meg s oly jelesül sikerülten elkészíté azt, miszerint bátran elmondhatjuk, hogy az nem csak a kegyes adakozók teljes megelégedésére, a buzgoló hívek örömeire és épülésére, Isten egyházának díszére, hanem magának a festésnek is méltó dicséretére szolgál. És ime ezen gyönyörű olajfestésű kép, mely 600 forintba került, nm. és ft. Ha a s Mihály megyés püspökünk által Szentháromság vasárnapján föl is szenteltetett, ki örömmel sietett fiaihoz, hogy őket áldásaiban részesítse, különösen pedig, hogy a híveket megerősítse a sz. kereszt jelében az erősség krizmájával. Majus 30 kán a határhoz közeledő főpásztort városi küldöttség üdvözölte, a plebániáját pedig a háziur kerekded magyar beszéddel fogadta, ezt követé a városi hatóság, a tanári testület és több notabilitások tisztelgése püspök ő nmlgánál. Másnap, azaz Szentháromság vasárnapján reggeli 9 órakor díszes kíséretben a tágas és díszes plebániatemplomba, mely minden rangú és rendű ajtatoskodókkal a zsufolásig megtelt, bevezetvén püspök ő nmlga, mindenekelőtt a Szentháromságot ábrázoló föltárképet teljes egyházi szolgálat mellett szentelé föl. A hatás, melyet e ritka jelenet mindnyájunkban előidézett, valóban nagy vala. Ezután következett a szent miseáldozat, melyet püspök ő nmlga mutatott be a Mindenhatónak, a szent mise után pedig a szószékre lépvén, időhez mért rövid de kenetdus magyar sz. beszédet tartott, melyben gyönyörűen fejtegeté a Szentháromság oltárképét, egyszersmind a jötevők példás adakozásáról és a főtisztelendő prépost urnak buzgóságáról hálás elismeréssel megemlékezni méltóztatott. Mi is azt mondjuk: adjon a Mindenható sok ily anyagiakon tullelmedett ker. érzelmi jötevőket és mindnyájunknak ily lelkipásztort, s akkor egyházaink dicsleni, isteni-tiszteletünk fényleni fog. Az egyházi beszéd után püspök ő nmlga a bérnálás szent-égének kiszolgáltatása által 355 őt avatott sz. hitünk bajnokaivá. A kegyes kiszolgáltatása után püspök ő nmlga áldást adván a megbérmáltakra, szintoly díszmenetileg mint jött, harangok zugása közt tért vissza a plebánialakba. Hétfőn reggeli órákban a négyosztályú főelemi és 2 osztályú leányiskola növendékeit látogatván meg, a növendékeket a hittanon kívül egyéb tantárgyakból is kikérdezte és köztök különféle becses ajándékokat osztogatott ki, dclben pedig a ft. minoriták tärsházában diszebbdel fogadtatott püspök ő nmlga, ki még ez nap esti 7—8 óra közt Felső-Bányán minden kitélhető pompával tartá bevonulását. Itt másnap reggeli 9 órakor püspök ő nmlga teljes díszű nagy misét élénkelvén, a híveknek itt is személyesen hirdeté Isten igéjét, ezután pedig 263 ra adá föl a Szentlélek megerősítő malasztját, itt is az elemi fi- és leányiskolákat magas látogatására méltat-

ván. Szerdán a temető kápolnát szentelte föl ő excja szokott egyházi szertartással, szívet és lelket egyaránt megható szent beszéddel vigasztalván meg a híveket. Még eznap Nagy-Bányára visszatért püspök ő nmlga, hol másnap. azaz Urnapján teljes egyházi fénynyel mutatá be a Mindenhatónak a szent miseáldozatot, személyesen vezeté az urnapi ünnepélyes körmenetet, s végül hathatós szent beszédet tartott a legmagasztosabb Oltári-szentségről. Esti 6 órakor távozott körünkől püspök ő nmlga Szinyér-Váraljára apostoli működését folytatandó.

Kollár János.

Társulati ügyek.

A Szent-István-Társulat ez évi XIV. közgyűlése júliushó 2-án délelőtti 9 órakor a pest-belvárosi borzutcza 3. sz. lakban fog megtartatni; melyre a társulat t. cz. tagjai ezennel egész tisztelettel meghívotnak. A közgyűlést a pesti angolkissasszonyok templomában félkilenczre szent mise előzendő meg. Kelt Pesten, júliushó 15-én 1863.

Garay Alajos, társulati titkár.

Pest, jun. 16. A Szent-László-Társulat az idén sz. László király ünnepét f. h. 27-kén akként fogja megülni: hogy a mondott napon szombat délelőtti tíz órakor a pest-belvárosi plebániában egyházi beszéd és ünnepélyes nagymise fog tartatni. Tekintettel IX. Pius pápa ő szentsége által a Szent-László-Társulat tagjainak lelki javára kiadott breve ezen szavaira: „A mindenható Isten irgalmából és sz. Péter és sz. Pál apostolok tekintélyében bizván, a sz. László királyról nevezett társulatba eddig beirt vagy ezentul beirandó tagoknak összesen és egyenkint, kik a sz. László király és sz. Erzsébet özvegy tiszteletére rendelt ünnepnapokon, e napok elővecesernyjétől kezdve ugyanazon napok alkonyáig minden évben bármily nyilvános egyházat ajtatosan látogatnak, és ott a keresztény fejedelmek egyességeért, az eretnekségek kiirtásaért és az anyaszentegyház fölmagasztaltatásaért az Istenhez ajtatosan imádkozandának, a mely napon így eselekedendnek, összes büneiknek teljes bocsánatát és elengedését irgalmasan adjuk az Urban“, tekintettel, mint mondók, e pápai kegyteljes szavakra, bizton reméljük, hogy Buda-Pest kath. hívei, különösen pedig a Szent-László-Társulat tagjai e társulati ajtatoságon minél számosabban megjelenni fognak, hogy testvéreileg egyesítvén buzgó imádságainkat, midőn a büneink által megbántott Istennek büntető karját lefegyverezzük, szentelzélú társulatunk minél örvedetesebb fölvirágzását, szent László magyar király esedezésére, a Mindenhatótól kinyerjük!

Pest, jun. 21. A Szent-László-Társulat tagjainak létszámát törekedvén lehető pontossággal adni, örömet fölhasználnunk minden alkalmat, mely minket e célunk megközelítésében támogat. A tagok névsorát e rovatban, legtöbbsnyire azonban a „Kegyes adományok“ közt szokjuk föl sorolni, a mint tudomásunkra jönnek. Bizalmas föl hívásunkra t. Lovász Sándor ur az a b a i tagok következő névsorát küldötte be:

a Sz.-László-Társulat tagjai Abán:

özv. Fiáth Györgyné urhölgy, Fiáth Bianka urhölgy, gróf Goreey Mária, Havelka Antal plebános, Nemes János tanító, Écsy Pál kaszvár, Lovász Sándor titkár, Baranyai József tanító, Kelemen József kádár, Berlovics Ferencz eszmadia, Mező István földműves, Stromayer Anna, Enger Francziska, Bauer Ignác takács, Hadik Márton boltos, Bory József lakatos, Gresznerics János földműves.

Különfelek.

— Ö cs. s ap. k. Felsége f. é. jun. 5-ről kelt legfelsőbb határozatával a szépassági székes káptalan kanonokjainak fokozatos előléptetését, és pedig K é z m á r s z k y Rumán, kanonok és székes főesperesnek az örkanonokságra; M a c h a y József kanonok, árvai főesperesnek a székes főesperességre; J a n c s k ó János kanonok és lipői főesperesnek az árvai főesperességre; K u c s m a András kanonok és szépassai plebánosnak a lipői főesperességre; G r u s z Sándor kanonoknak a nyolczadik, és B e r z á k József kanonoknak a kilencedik kanonokságra való

előléptetéseket megengedni, és egyidejűleg L i p t h a y Ferenc kerületi esperest és poprádi plebánost a nevezett káptalan kanonokjának legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— Ő cs. s ap. k. Felsege f. é. június 4-ről kelt legfelsőbb határozatával a zágrábi székeskáptalannál megürlt olvasó kanonokságot Kristianovics Ignác ottani kanonok s czamai főesperesnek adományozni, s Muzler György, Perok Fülöp és Filicz alcantarai Péter ottani kanonoknak az urloctzi, czamai és turoplitáni főesperességekre való előléptetéseiket legkegyelmesebben helybenbagyni méltóztatott.

— A napokban érkezett meg, írják N. Czenkről, Velenzéből a ezenki új templom számára rendelt oltárkép, nagyszerű és nagymérvű olajfestvény Blass tanártól; tárgyazza a templom védszentjét, szent István királyt, mint az oltár előtt térdelve a koronát és az országot az Istenanya védelmébe ajánlja. A kép ki volt állítva egyik bécsi tárlatban, hol a szakértők igen kedvező ítéletével találkozott a főthi templom és ujabban legmegbizásból a bécsi arsenal frescoiról is ismert mester ecsetjének e legujabb műve.

— Báró Sina Simon ő exēja a mint az alföldi jelen inséges állapotokról értesült, azonnal kegyes intézkedést tett, egy bántási uradalmának tisztviselőse az azon táji szőlőkölködők között élelmiszereket osztasson ki, megnyitván az uradalmi magtárakat. E nemes szívi rendelkezés folytán eddig a „P. N.“ szerint már kiosztott Torontál megye Kis-Oroszi nagy magyar kertésztelep éhezőinek 500 mérő, ugyane megye Keresztur kertésztelepítvénye éhezőinek 60 mérő, Bába és Valkány volt urbères községek éhezőinek 200—200 mérő és Csanádmegye Kevermes éhezőinek 500 mérő, összesen 1460 mérő tengeri. E nemes példa bizonyára nem marad egyedül!

— Érdről írják, hogy a fehérmegyei Batta községben, melynek lakosai g. n. egyesültek és mintegy 500 kath. család, a hivek adakozásaiból kath. templomot szándékoznak emelni, miáltal az ottani kath. lakosság régi vágya valósittatik. Ezen üdvös eszme t. Lennyiczky István érdi káplán ur érdeme, ki fáradozó munkálkodik, hogy e templom fölépítése megtörténjék, a hitélet előmozdítására elevenítőleg hasson. Emlegett czélra a székesfehérvári ngos káptalan 100 koesi követ ajánlott meg a sósuti kőbányából, ugyszintén megyés püspök ő milga, ki hiveinek valódi kegyes atyja, magas pártolását előlegesen is megigérni méltóztatott. Tekintve a nehézségeket, melyek ily vállalat létesítésénél elő szoktak fordulni, az Erden és vidéken közszeretethen álló segédlelkész ur fáradozása és kifejtett buzgalma bizonyára méltánylást érdemelnek.

— A Sz. István-Társulatnál közelebb megjelent: „**A kath. egyház története.** A középtanodai kath. ifjuság számára írta Fábian Ambrus, sz. Benedek-rendü áldozár.“ 2-ik bővített és javított kiadás. Eger 1863. VII. és 160 l. Ára füzve 35 kr. — E könyv, melyet a Sz. István-Társulat több helyről érkezett sturgetésekre második javított és bővített kiadásban a hazai tanintézetek használatára nyujt, jeles szerkezete, alapos tárgyalása és főleg az ifjuság fölfogásához mért tiszta előadása által tűnik ki, ugy, hogy azt egy részről kedves és tanulságos olvasmányul, más részről czélszerű tankönyvül ajánlhatjuk.

Egyuttal t. olvasóink figyelmébe ajánljuk a társulat által kiadott „**Szent-írás**“ I. kötetét, mely Mózes első könyvétől a királyok IV. könyvéig bezárólag halad — összesen 50 iv. Ára: 1 forint.

Ugyanott kaphatók „**Bérmálási emlékjegyek**“ magyar, német és tót nyelven, szép czimképpel ellátva.

— Megjelent a „**Magyar Egyházi Szónok**“ II. folyamának VII. füzet (szerkeszti és kiadja Garay Alajos) a következő tartalommal: Keresztelő sz. János napjára I. (Garay Alajostól). II. (Károly Jánostól). Szent László király napjára (Türk Antaltól). Pünkösöd után V. vasárnapra (Ploszer Ferencztől). Sz. Péter és sz. Pál ünnepére (Fábian Ambrustól). Pünkösöd után VI. vasárnapra (Beke Kristóftól). Pünkösöd után VII. va-

sárnapra. Pünkösöd után VIII-dik vasárnapra (Fábian Ambrustól). Pünkösöd után IX. vasárnapra (Szöllősy Jánostól). Szent Anna napjára (Ploszer Ferencztől). Pünkösöd után X. vasárnapra (Fábian Ambrustól). Portiuncula-bucusu napjára (Beke Kristóftól).

Adakozások.

A Szent-László-Társulatra.

frt kr

Az esztergomi érseki megyéből (a mult számunkban közlött adományösszeg részletei): Bessenyoí plebániából 10 frt; párkányi kerületből 52 tag után 18 frt 72 kr, lévai kerületből 2 frt, esztergomi kerületből 40 kr; Kisorosz 2 frt 10 kr, Pilismaróth 1 frt 80 kr, Süttő 82 kr, Nyergesujfalu 1 frt 72 kr, ujlaki kerületből 9 frt 74 kr, nagycezhényi kerületből 6 frt 4 kr, bazini kerületből: Báhony 72 kr, Modra 19 frt, H.-Gurab 1 frt, Pudmeritz 7 frt 92 kr, Sengnitz 72 kr, F.-Gurab 4 frt 86 kr, Visztak 10 frt 8 kr, lekéri kerületből: Zelitz 1 tag után 36 kr, Alsópél 2 t. u. 72 kr, Tergénye 1 t. u. 36 kr, Nématorosi 1 t. u. 36 kr, stomffai kerületből 10 frt, selmezi kerületből 71 frt 97 kr, nagymegyeri plebániából 2 frt 50 kr, szempezi kerületből 45 tag után 16 frt 22 kr, ipolysági plebániából 5 frt 72 kr, nagycezhényi kerületből (másodsor): nagyhíndi plebániából 16 t. u. 11 frt 52 kr, felső-szöllősi plebániából 1 frt 44 kr; szeniczi kerületből: Eperjes 1 frt 50 kr, Farkasd 1 frt 44 kr, Négyed 4 frt, Szémő 18 frt 36 kr, Tallós 50 kr, Zsigárd 3 frt 20 kr; bozókí kerületből: Bozók 2 t. u. 2 frt 16 kr, Badin 1 t. u. 72 kr, Csabrágh 1 t. u. 72 kr, Felső-Sipék 1 t. u. 72 kr, Kormos 1 t. u. 72 kr, Litava 1 t. u. 72 kr, Premsfalu 1 t. u. 72 kr, Sebeleb 1 t. u. 72 kr, Szenográd 1 t. u. 72 kr, ó-gyallai plebániából 4 frt 70 kr; ujlaki kerületből: Alsó-Széchény 1 t. u. 18 kr, Assakürth 2 t. u. 36 kr, Egerszeg 7 t. u. 1 frt 26 kr, Kisbáb 1 t. u. 20 kr, Lakács 1 t. u. 18 kr, Nyitrovicsap 4 t. u. 42 kr, Suranka 1 t. u. 18 kr, Udvarnok 2 t. u. 36 kr, Ujlak 1 t. u. 18 kr, Üzbegh 1 t. u. 18 kr; mijavai kerületből: Alsóbotfalva 2 tag u. 36 kr, brezovai plebániából 20 t. u. 3 frt 60 kr, Miava 1 t. u. 18 kr; jókői kerületből: Alsó-Dombó 101 t. u. 18 frt 18 kr, Lopassó 7 t. u. 1 frt 26 kr, Lopassó offertoriumok 1 frt 89 kr, Vittenez 18 kr, Dejtha 18 kr, Zanesár 18 kr, Jókő 18 kr, Kattooz 2 t. u. 36 kr; nagykosztolányi kerület: bori plebános 1 frt 45 kr, többi kerületi plebánosok 1 frt 26 kr; somorjai kerületből: Csütörtök 16 t. u. 2 frt 88 kr, Fél 116 t. u. 20 frt 70 kr, Illésháza 3 t. u. 54 kr, Misérd 3 t. u. 54 kr, Nagy-Légh 1 t. u. 18 kr, Nagy-Magyar 5 t. u. 90 kr, Nagy-Paka 5 t. u. 90 kr, Pank 1 t. u. 18 kr, Püspöki 1 t. u. 18 kr, Samarja 14 t. u. 7 frt 92 kr, Szent-Antal 16 t. u. 5 frt 76 kr, Vajka 19 t. u. 3 frt 4 kr; hédervári kerületből: Ásvány 5 frt, Bácsa 5 frt 7 kr, Dunaszentpál 6 frt 12 kr, Hédervár 20 frt 73 kr, Kiliti 54 kr, Nagybjacs 6 frt 10 kr, Püski 1 frt 26 kr, Vámos 8 frt 46 kr, Zámoly 6 frt 66 kr, krakováni plebániából 60 frt, budai főkegyelet 179 frt 12 kr) összesen 635 39

Kegyes adományok.

A Szent-István-Oltárra: Reményi Károly joggyakorló Pesten egy Ürményi felett mondott beszédért 20 kr.

A Forgas helységben Chimay mellett sz. Józsefről czimzett trapista-kolostor számára Belgiumban: Tóth Mihály, Szabó Ferencz, Ruzsics Erzsébet, Vugrinetz Erzsébet, Szabó Susanna, Szabó Katalin, Levák Erzsébet, Horváth Mihály, Szabó Susanna ifj., Horváth Mihály ifj., Drávetz József, Lovrenecsis Mátyás, Druzsin Ferencz, Szabó Éva hivek a taranyi plebániában, és Devics József taranyi plebános — összesen 22 frt o. ért.

A chinai gyermekek megmentésére: a gönczi kath. iskolagyermek 1 frt 54 kr.

Kiadja a **Szent-István-Társulat.** — Felelős szerkesztő: **Szabóky Adolf.**

Nyomatott Pesten, Emich Gusztáv, magyar akadémiai nyomdásznál (Barátok tere 7. sz.)